

rychle do širších kruhů obyvatelstva, předem neomezených. Takové způsobilosti není tu v případě tomto, kde dle výpovědi svědka P-a pověst byla sdělena jedné osobě — svědku P-ovi — za rozhovoru vedeného stěžovatelem s tímto svědkem v přítomnosti jediného Josefa Z-a, třebas v pracovní síni tovární, většímu počtu dělníků přístupné, ale za okolností, za kterých jiní dělníci rozhovoru neslyšeli. Uznal-li nalézací soud přes to stěžovatele vinným přestupkem §u 308 tr. zák., spočívá tento výrok na nesprávném použití zákona co do pojmu veřejné řeči (veřejného ohlašování). Tato část odsuzujícího výroku je proto zmatečná dle §u 281 čís. 9 písm. a) tr. ř. a bylo ji zrušiti. Důsledkem toho bylo zrušiti též výrok o trestu a další výroky s ním související. Jelikož na rozšíření pověsti třebas rázu v §u 305 tr. zák. vytčeného jiným způsobem než veřejným ohlašováním není zákonem stanoven trest, byl stěžovatel v tomto směru z obžaloby propuštěn.

Čís. 1244.

Předražování (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.), Klavír jest předmětem potřeby.

(Rozh. ze dne 30. června 1923, Kr I 506/22.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmatečnou stížnost obžalovaného do rozsudku lichevního soudu při zemském trestním soudě v Praze ze dne 9. března 1922, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem dle §u 7 (3) zákona ze dne 17. října 1919 čís. 568 sb. z. a n. — mimo jiné z těchto

důvodů:

V právním ohledu obmezuje se stížnost pouze na námitku, že prý piano není předmětem potřeby ve smyslu zákona lichevního, poněvadž prý tento zákon má na zřeteli jen předměty nezbytné potřeby životní a nikoli jakékoli potřeby. Jde prý pouze o předmět luxusní. Stížnost je bezdůvodna. Na rozdíl od čís. nař. ze dne 21. srpna 1916 čís. 261 ř. zák. a předchozích předpisů byl rozšířen již §em 1 čís. nař. ze dne 24. března 1917 čís. 131 ř. zák., obor předmětů potřeby na všechny věci movité, které přímo nebo nepřímo slouží životním potřebám — nikoli nezbytným životním potřebám — lidí a zvířat domácích. Dle toho netřeba, jak tomu bylo dle dřívějších císařských nařízení, zkoumati, zda životní potřeba, která má býti dotčným předmětem uspokojena, je nutnou a nezbytnou, nýbrž směrodatným je pouze, zda je tu životní potřeba vůbec a slouží-li jí ten který předmět. Neklade se proto důraz na náležitost nezbytnosti, větší neb menší potřeby, užitečnosti neb účelnosti toho kterého předmětu, nýbrž rozhodno je jen, slouží-li předmět ten vůbec životním potřebám lidí. Hudbu dlužno čitati zajisté ku krásným uměním; ona nejen poskytuje milou zábavu, nýbrž vzdělává též duši a zjemňuje srdce a slouží tudíž hudba životním potřebám lidí a zejména lidí naší doby a naší kultury. Nelze proto ani hudebním nástrojům odpírati

rázu předmětu potřeby, tím méně klavíru, o nějž jde, jehož cena nebyla ostatně ani takovou, aby jej činila i jen převážně přepychovým. Námitka stížnosti je proto bezpodstatná.

Čís. 1245.

**Předražování (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).
Přečinu podle §u 13 může se dopustiti i pomocník v živnosti.**

(Rozh. ze dne 2. července 1923, Kr I 167/22.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku lichevního soudu při zemském trestním soudu v Praze ze dne 27. prosince 1921, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem dle §u 13 zákona ze dne 17. října 1919 čís. 568 sb. z. a n.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost uplatňuje číselné důvody zmatečnosti čís. 1 a 10 §u 281 tr. ř., provádí však pouze důvod čís. 9 a) §u 281 tr. ř. Má totiž za to, že podmětem přečinu dle §u 13 lich. zák. může být pouze majitel obchodu a věcí, o jichž prodej se jedná; poněvadž obžalovaný pouze pomáhal prodávati v obchodě své manželky, neměl prý být odsouzen za to, že odepřel prodati chléb, nebude-li odebrána také soda. Stížnost jest na omylu, proti jejímu náhledu mluví všeobecné znění §u 13 lich. zák., který nečiní rozdíl, zda donucuje kupujícího k odebrání zboží, jehož nepotřebuje, obchodník či neobchodník, majitel obchodní živnosti či jeho pomocník; odporuje mu však i intence zákona, jenž má za účel, zabezpečiti zásobování spotřebitelů předměty potřeby, jichž skutečně potřebuje, za všech okolností bez ohledu na osobu prodávajícího. Ochrana proti vázání prodeje zboží požadovaného s koupí věcí, jichž kupující nepotřebuje, byla by zcela ilusorním, kdyby trestní sankce §u 13 lich. zák. se omezovala na kontravence pouze některých kategorií prodávajících osob. Ustanovení druhé věty cit. §u 13, jehož se stížnost dovolává na podporu svého mínění, má zajisté ten smysl, že na vedlejší trest ztráty živnostenského oprávnění může soud uznati pouze v tom případě, odsoudí-li pro tento přečin majitele obchodní živnosti, nikoliv osobu třetí. Pro výklad první věty téhož §u, jejíž znění nepřipouští pochybností, nemá druhá věta významu. Pokud jest stížnost věcně provedena, jest tudíž neodůvodněna.

Čís. 1246.

Zločin veřejného násilí dle §u 90 tr. zák. jest dokonán již použitím lsti nebo moci, kterou má někdo být vydán cizí moci, aniž by se vyhledávalo, by byl skutečně cizí moci podroben. Zločin lze spáchat proti tuzemci zdržujícím se v cizině, jestliže byl odtud předán pachatelem v moc zahraniční (nikoliv tuzemskou).

(Rozh. ze dne 2. července 1923, Kr I 405/23.)